

บทที่ 2

ตรวจเอกสาร

พืชผักเป็นพืชที่นิยมปลูกกันมากบนพื้นที่สูง การปลูกผักเพื่อให้ได้ผลดีทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และผลผลิตที่ได้ปลอดภัยต่อผู้บริโภค เกษตรกรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการพืช ตั้งแต่เริ่มเพาะปลูกจนกระทั่งถึงการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ในการปลูกผักบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่มักประสบกับปัญหาการสะสมของโรคและแมลงศัตรูพืชในแปลงปลูก เนื่องจากเกษตรกร ปลูกพืชชนิดเดียวซ้ำพื้นที่เดิม เช่น กะหล่ำปลี ผักกาดขาวปลี เป็นต้น พื้นที่ปลูกตั้งอยู่ในเขต ภูมิอากาศแบบร้อนชื้น มีสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของเชื้อสาเหตุ โรคพืช ประกอบกับเกษตรกรมีวิธีการป้องกันกำจัดโรค รวมทั้งการดูแลแปลงปลูกที่ไม่เหมาะสม จึง ทำให้มีการเข้าทำลายและแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชได้ง่ายและรวดเร็ว การจัดการแปลง ปลูกด้วยวิธีผสมผสาน พร้อมกับการนำน้ำหมักชีวภาพมาใช้ในการเพิ่มปริมาณผลผลิตเพื่อให้ได้ ผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ไม่มีวิธีใดวิธีหนึ่งโดยเฉพาะที่สามารถควบคุมศัตรูพืชได้อย่าง สมบูรณ์ ควรนำวิธีต่างๆ มาใช้ร่วมกันอย่างเหมาะสม ได้แก่

1. ลดปริมาณของเชื้อโรคในดิน โดยการกำจัดวัชพืช การเผาเศษซากพืชที่เป็นโรค ไถดินตากแดดจัด
2. ปรับปรุงดิน ควรตรวจสอบโครงสร้างของดิน ความเป็นกรด-ด่างของดิน และธาตุอาหารในดิน และ ทำการปรับสภาพต่างๆ ของดิน เช่น ใส่ปูนขาว (ดินมี pH ต่ำ) ใส่มูลสัตว์หรือปุ๋ยหมัก
3. การตัดวงจรชีวิตของศัตรูพืช โดยการปลูกพืชหมุนเวียน และมีระบบการปลูกพืชหลายชนิด หลีกเลี่ยงการปลูกพืชชนิดเดียว
4. ใช้พันธุ์ต้านทาน
5. ใช้เมล็ดพันธุ์และต้นกล้าปลอดโรค หรือทำการฆ่าเชื้อโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ด้วยน้ำร้อน (อุณหภูมิ 50-55 องศาเซลเซียส นาน 15-30 นาที)
6. ทำให้พืชแข็งแรงต้านทานโรค โดยรดน้ำอย่างสม่ำเสมอ ให้ปุ๋ยที่ถูกต้องและอัตราที่เหมาะสม
8. สรรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ควบคุมศัตรูพืชได้ทันเวลาก่อนถึงระดับความเสียหาย ทางเศรษฐกิจ
9. กำจัดวัชพืชไม่ให้แข่งขันกับพืชที่ปลูก และไม่เป็นแหล่งสะสมของโรคและแมลงศัตรูพืช
10. เมื่อพบการระบาดของศัตรูพืช ควรเลือกใช้ชีวภัณฑ์ก่อน หรือเลือกใช้สารเคมีอย่างเหมาะสม
11. ทำความสะอาดแปลงปลูกทันทีหลังเก็บเกี่ยว

(ศูนย์อารักขาพืช มูลนิธิโครงการหลวง, 2546)

ในการใช้น้ำหมักชีวภาพ ซึ่งเป็นสารละลายที่ได้จากการย่อยหมักเศษวัสดุเหลือใช้จากส่วน ต่างๆ ของพืชหรือสัตว์ด้วยจุลินทรีย์ โดยใช้กากน้ำตาลเป็นแหล่งพลังงานของจุลินทรีย์ ผลิตภัณฑ์ที่ได้ จากการทำน้ำหมักมีลักษณะของเหลวสีน้ำตาล ประกอบด้วย คาร์โบไฮเดรต กรดอะมิโน น้ำย่อย ฮอร์โมน กรดอินทรีย์ เช่น ออกซิน จิบเบอเรลลิน และไซโตไคนิน เป็นต้น กรดฮิวมิก วิตามิน และแร่ ธาตุต่างๆ (อานันท์, 2546) สามารถนำมาใช้บำรุงต้นพืช เพิ่มธาตุอาหาร เสริมสร้างความแข็งแรงให้แก่ ต้นพืช ทิพวรรณ (2554) รายงานว่า การใช้น้ำหมักชีวภาพร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยหมักในการปลูก ผักกาดฮ่องเต้และผักกาดหัว ส่งผลให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และพบว่าบริเวณรอบๆ รากพืชในแปลงที่มี

การใช้น้ำหมักชีวภาพมีจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์มากกว่าแปลงที่ไม่ใช้น้ำหมักชีวภาพ สำหรับน้ำหมักชีวภาพอีกชนิดหนึ่งที่นิยมใช้ คือ น้ำหมักชีวภาพจากไข่ ซึ่งเป็นการนำไข่สดทั้งฟองผสมกับกากน้ำตาล แบ่งข้าวหมาก และนมเปรี้ยวมาหมักให้เข้ากัน (หมักแบบไม่ต้องการออกซิเจน) เป็นเวลา 14 วัน จึงนำไปฉีดพ่นหรือราดต้นพืช โดยการฉีดพ่นฮอร์โมนไข่เป็นการเพิ่มคาร์โบไฮเดรต หรือธาตุคาร์บอนให้กับต้นพืช มีผลในการกระตุ้นตาตอดอกสามารถเปิดตาตอดอก เร่งดอก เร่งผล รวมทั้งช่วยปรับปรุงรสชาติให้อร่อย (นุชนาฏ, 2549)

พริกกะเหรี่ยง เป็นพริกที่ชาวไทยภูเขานิยมปลูกกันมาก สามารถปลูกได้ทั่วไปบนพื้นที่สูง พริกชนิดนี้มีความเผ็ดมากและมีกลิ่นหอม ทำให้เป็นที่ต้องการของโรงงานแปรรูปต่างๆ สามารถรับประทานสดใช้เป็นส่วประกอบในการปรุงอาหารเพื่อเพิ่มรสชาติ หรือนำมาถนอมอาหารโดยการตากแห้งหรือทำพริกแห้ง (เยาวลักษณ์ และคณะ, 2554) พริกกะเหรี่ยงบนพื้นที่สูงมักประสบปัญหาการเข้าทำลายของศัตรูพืช ได้แก่ โรคและแมลงศัตรูพืช ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพและปริมาณผลผลิตเป็นอย่างมากในขณะเดียวกันเกษตรกรไม่มีความรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาก็ทำให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรง (ยรรยง และคณะ, 2554) ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องหาวิธีป้องกันพร้อมทั้งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้พริกกะเหรี่ยงยังเป็นพืชที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์ แต่ยังขาดการจัดการด้านการผลิตเพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่ดี (ไฉไล และคณะ, 2554) อัมพา และคณะ (2555) ได้ทดสอบการใช้สารสกัดว่านน้ำ พบว่าสารสกัดว่านน้ำ สามารถควบคุมปัญหาจากแมลงในพริกกะเหรี่ยงได้ 100 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่ไม่ได้มีการใช้สารสกัดว่านน้ำ สำหรับการศึกษาอุปกรณตากหรืออบแห้ง พบว่าเกษตรกรยังขาดเครื่องมือสำหรับตากพริกกะเหรี่ยงที่มีประสิทธิภาพและต้นทุนต่ำที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน ดังนั้นเพื่อให้ได้พริกกะเหรี่ยงแห้งที่มีคุณภาพดีจึงต้องมีการศึกษาวิธีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตพริกกะเหรี่ยงแห้งที่มีคุณภาพ ไม่มีการปนเปื้อนของแมลงศัตรูพืชหลังการเก็บเกี่ยว และตรงตามความต้องการของตลาด